

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120407019
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:6120407019.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Barbarou Fedurcovou v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: U. O., D.: XX.XX.XXXX, N. Y. W. S. A. D. C., W.. M. R. XX, v konaní zastúpená opatrovníkom: O. Z., D.: XX.XX.XXXX, N. C., U. Y. XX o zaplatenie 3.834,68 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2.465,03 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 25.03.2020 do zaplatenia.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

III. Súd žalovanej povoľuje splácať dlh v splátkach po 50 Eur mesačne vždy k 25. dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod hrozbou straty výhody splátok. To znamená, že omeškaním alebo nezaplatením splátky dlhu, žalovaná toto právo stráca a je povinná zaplatiť celú sumu dlhu naraz.

IV. Súd žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa 23.10.2020 voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 3.834,68 Eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 2.793,97 Eur od 25.03.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava (ďalej aj len „postupca“) uzatvorila so žalovanou zmluvu č. XXXXXXXXXXXX dňa XX.XX.XXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu. Uviedol, že zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, resp. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia pohľadávky sumu 3.834,68 Eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 2.793,97 Eur, z riadneho úroku vo výške 924,45 Eur, z úroku z omeškania vo výške 92,26 Eur a poplatkov vo výške 24 Eur v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný po postúpení pohľadávky nič neuhradil.

3. Žalovanému boli žaloba, prílohy a procesné poučenie doručené dňa XX.XX.XXXX. K uvedenému sa žalovaná vyjadrila dňa 14.03.2022 tak, že zaslala lekársku správu. V nej ošetrujúci lekár uviedol, že žalovaná sa lieči na závažné duševné ochorenie od roku XXXX. Toto ochorenie O. S. Z. W. V. D. G. S. R. M. F. V. P. Z., A. V. L. S.. Na podnet tunajšieho súdu bol žalovanej Uznesením zo dňa 30.septembra 2022, č.k.: 4Ps/6/2022 - 89 ustanovený opatrovník O. Z.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 22.10.2022.

4. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o postúpení pohľadávok z 24.03.2020 (čl. 12), Prílohou k zmluve (čl. 19), Zmluvou o splátkovom úvere z 20.12.2017 (čl. 20), , štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere (čl. 22), všeobecnými obchodnými podmienkami (čl. 25), oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 02.12.2019 (čl. 24), výzvou na zaplatenie z 16.12.2019, 30.10.2019 (čl. 48, 49), oznámením o postúpení pohľadávky z 31.03.2020 (čl. 55), prehľadom úhrad a podrobnou špecifikáciou pohľadávky (čl. 103), výstupmi ohľadom posúdenia schopnosti žalovanej splácať predmetný úver (čl. 122) zásielkou z 01.04.2020 (čl. 123), zásielkou z 04.12.2019 (čl. 125), zásielkou z 18.12.2019 (čl. 127), zásielkou z 04.11.2019 (čl. 129), prehľadom priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých bankami (čl. 208), a ostatnými obsahom súdneho spisu.

5. Slovenská sporiteľňa a.s. (ďalej aj „banka“) so žalovanou uzavrela 20.12.2017 zmluvu označenú ako Zmluvu o splátkovom úvere, ktorého predmetom bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru v sume 3.000 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v mesačných splátkach po 76,61 Eur za fixný úrok 18% ročne, pri ročnej percentuálnej miere nákladov 19,86 % a celkovej čiastke, ktorú mala ako spotrebiteľ zaplatiť v sume 4.595,47 Eur. Ako ďalšie parametre sa v zmluve uvádzajú počet splátok 60, konečná splatnosť úveru 20.12.2022.

6. Postupca z úverovej zmluvy bola banka, ktorá mala žalobcovi ako nebankovej spoločnosti zmluvou o postúpení pohľadávok z 24.03.2020 postúpiť pohľadávku z predmetnej úverovej zmluvy žalobcovi (čl. V zmluvy). Oznámením z 31.03.2020 Slovenská sporiteľňa, a.s. oznámila žalovanej, že pohľadávku z predmetnej úverovej zmluvy postúpila na žalobcu.

7. Listom zo dňa 30.10.2019 Slovenská sporiteľňa, a.s. vyzvala žalovanú na zaplatenie, pretože bola v omeškani do splácaním úveru. List bol žalovanej doručovaný dňa 04.11.2019.

8. Právny predchodca žalobcu preveroval pred poskytnutím úveru aj schopnosť žalovanej tento úver splácať, čo súdu preukázal. Primárnu návratnosť overoval nasledovne. Príjem žalovanej overený bankou bol 329 Eur mesačne, existujúce záväzky 0 Eur. Náklady na domácnosť mali predstavovať sumu 177 Eur mesačne. Disponibilný zostatok žalobca ustálil na sumu 152 Eur.

9. Podľa § 89 ods. 1 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok z 24.03.2020, banka a pobočka zahraničnej banky pri vykonávaní bankových činností na území Slovenskej republiky uzatvárajú a vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Klient má právo na uzavretie zmluvy o obchode v slovenskom jazyku, ako aj na poskytovanie informácií od banky a pobočky zahraničnej banky, na predkladanie podaní banke a pobočke zahraničnej banky a na uskutočňovanie inej komunikácie s bankou a pobočkou zahraničnej banky v slovenskom jazyku; týmto nie je dotknutá možnosť súbežného používania iných jazykov, ak to ustanovuje osobitný zákon alebo ak sa na tom banka alebo pobočka zahraničnej banky so svojim klientom písomne dohodnú, pričom klient má právo vybrať si rozhodujúci jazyk pre znenie zmluvy, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchýliť; takáto zmluva musí mať formu a podobu vyžadovanú zákonom alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1.

10. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok z 24.03.2020, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže

banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

11. Žalobca nepopiera postavenie žalovanej v ich zmluvnom vzťahu so Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako spotrebiteľa, ani spotrebiteľský charakter úveru. Nemôžu preto byť pochybnosti o použití ustanovení Občianskeho zákonníka na posúdenie celej zmluvy, vrátane podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý i prechodu práv a povinností zo zmluvného vzťahu z pôvodného veriteľa na žalobcu. Citované ustanovenie § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka síce veriteľovi, ktorým v tomto prípade bola Slovenská sporiteľňa, a.s., umožňuje svoju pohľadávku postúpiť na iného aj bez súhlasu dlžníka, v tomto prípade žalovaného, ale za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka, teda nesmie odporovať dohode medzi stranami vzťahu ani zákonu.

12. Súd nezistil, že by postúpeniu pohľadávky Slovenskou sporiteľňou, a.s. na žalobcu bránila dohoda, ktorá by bola uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovanou.

13. Úver žalovanému bol poskytnutý bankou, ktorá úvery poskytuje na základe bankovej licencie. Vzhľadom na postavenie žalovanej ako spotrebiteľa bolo povinnosťou súdu zisťovať, či obmedzenia pre postúpenie pohľadávky bankou na iný subjekt, navyiac v tomto prípade na subjekt nebankový nepozná zákon o bankách (zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorej úhrada je predmetom sporu (súd pritom poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.1.2009 sp. zn. 1Cdo 76/2007). V tejto súvislosti súd uvádza, že mal povinnosť vykonať aj ex offo súdnu kontrolu zmluvy o úvere, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to napriek nečinnosti žalovaného, lebo pri spotrebiteľských zmluvných vzťahoch má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012).

14. Preskúmaním okolností veci podľa stavu do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania dospel súd k záveru, že žalobca preukázal existenciu ním pripojených výziev Slovenskej sporiteľne, a.s. žalovanej na úhradu omeškaných splátok, resp. celého dlhu z čerpaného úveru, ako aj existenciu a doručenie vyhlásenej mimoriadnej splatnosti úveru i oznámenie o postúpení pohľadávky. Pre posúdenie dodržania lehoty 90 dní ustanovenej § 92 ods. 8 zákona o bankách pred postúpením bankovej pohľadávky súd skúmal, či žalovaná bola po písomnej výzve banky v omeškaní so splácaním pohľadávky dlhšie, resp. najmenej 90 dní a či takáto výzva bola žalovanej aspoň doručovaná. Výzva na zaplatenie z 30.10.2019 bola žalovanej doručovaná dňa 04.11.2019. Podľa potvrdenia na čl. 111 žalovaná úver splácala ešte dňa 04.09.2018, kedy banka evidovala poslednú úhradu. Právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 02.12.2019. Listinu žalovanej doručoval dňa 04.12.2019 (čl. 125). Po výzve zo dňa 30.10.2019 preto bola žalovaná do postúpenia pohľadávky v omeškaní viac ako 90 dní so zaplatením pohľadávky žalobcovi. K postúpeniu pohľadávky došlo písomnou zmluvou dňa 24.03.2020, teda žalobca je v spore aktívne vecne legitimovaný.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretiu zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom,

ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

16. Podľa § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie:

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,
- g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poistné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok,
- h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,
- i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19,
- j) úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

19. Podľa § 7 ods. 15 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

20. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

21. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný v záujme odbornej starostlivosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov vytvoriť a udržiavať systém posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a postupovať v súlade s týmto systémom a vytvoriť a udržiavať systém poskytovania spotrebiteľských úverov.

22. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

23. Podľa § 15 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

24. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

25. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

26. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

27. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

28. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

29. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného po 31.1.2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

30. V danom prípade súd právny vzťah medzi žalobcom, ktorý v dôsledku postúpenia pohľadávky v zmluvnom vzťahu nastúpil na miesto pôvodného žalobcu a žalovanou posúdil ako vzťah spotrebiteľský, keďže právny predchodca žalobcu vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy, ale možno ju označiť za druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť. Na uvedený zmluvný vzťah bolo potrebné aplikovať ako ustanovenia Občianskeho zákonníka, tak aj zákon o spotrebiteľských úveroch, pričom zo strany súdu bolo potrebné posúdiť, či zmluva obsahuje zákonom vyžadované náležitosti.

31. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovené § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, súd má však výhrady voči požadovanému úroku 18 % ročne, ktorý viac ako dvojnásobne prevyšuje úrok, aký bol priemerne požadovaný bankami za rovnaké obdobie. A teda za obdobie 12/2017 pre spotrebiteľský úver pre domácnosť poskytnutý od 1-5 rokov boli úvery poskytované za ročný úrok v priemere 4,82 %. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú

mieru, a preto je potrebné prijať záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Z absolútne neplatnej dohody o úrokoch žalobcovi nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť.

32. Žalobca popri istine a úrokoch žiadal od žalovanej na zaplatenie i poplatky. Konkrétne z vykonaných úhrad na poplatky započítal sumu 16 Eur, ďalších 24 Eur žiadal z titulu neuhradených poplatkov, ktoré označil ako zmluvnú pokutu za omeškanie.

33. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. č. 87/1995 Z. z.). Za neprijateľnú treba považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06.

34. Treba konštatovať, že poplatok (Zmluvná pokuta za omeškanie) je účtovaný bez toho, aby banka ako protihodnotu poskytla konkrétne plnenie. Podľa naznačeného, nakoľko takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, treba ho vyhodnotiť ako absolútne neplatné dojednanie. K individuálnemu dojednaniu takejto zmluvnej podmienky, ktorá by zvrátila tento záver súd uvádza, že predmetná zmluva o splátkovom úvere je tzv. formulárovou zmluvou. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná, formulárová) treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení (interná štandardizácia resp. vytvorenie vzorov; K.Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvá a nakladateľstvá Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň 2009, str. 30). Aj v prejednávanej veci je zrejme, že banka daný „vzor“ zmluvy používala opakovane, čo podporuje i fakt, že má pridelené poradované číslo, ako aj skutočnosť, že podmienky zmluvy boli vopred pripravené, a aj keď sa žalovaná mohla a zrejme aj oboznámila vopred, nemohla ovplyvniť ich obsah. Vo vzťahu k zmluvnej pokute žalobca netvrdil, z čoho odvodzuje právo na zaplatenie tejto sumy, len to, že ide o zmluvnú pokutu, preto neuniesol bremeno tvrdenia a ani dôkazu. Ako protihodnotu právny predchodca žalobcu neposkytoval žiadne protiplnenie, navyše nebolo preukázané, že žalovaná mohla vopred ovplyvniť predformulované znenie zmluvy a ovplyvniť jej obsah, a že táto podmienka bola dojednaná individuálne.

35. Žalobca tiež pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať predmetný úver nepostupoval s odbornou starostlivosťou, túto povinnosť hrubo porušil. Ako sám žalobca preukázal, žalovaná pri poskytnutí úveru dosahovala čistý príjem 329 Eur, ktorý overil cestou Sociálnej poisťovne. Existujúce záväzky mali predstavovať sumu 0 Eur. Súd však z lustrácie v úverovom registri predloženej žalobcom zistil, že register evidoval u žalovanej 2 existujúce záväzky so sumou splátok spolu 53 Eur mesačne. Náklady na domácnosť právny predchodca žalobcu ustálil sumu 177 Eur, nevedno však, z čoho vychádzal. Už z tejto jedinej skutočnosti je zrejme, že žalobca nevyhodnotil získané údaje správne, keď opomenul do výdavkov zaradiť sumu splátok 53 Eur. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver a údajmi z príslušných databáz. Podľa názoru súdu všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca si nezískal v potrebnom rozsahu, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii, a preto ani nezohľadnil výdavky žalovanej, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť. Tento záver je podporený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/153/2019: „Je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej

spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca na jednej strane nesprávne do sumy výdavkov nezahrnul sumu existujúcich splátok 53 Eur a o ďalšie výdavky sa nezaujímal, teda aké má žalovaná výdavky na živobytie a či jej zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. Súdu napriek výzve nijako nepreukázal, z čoho ustálil sumu mesačných nákladov na domácnosť práve v sume 177 Eur. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Žalobca teda predloženými dôkazmi nepreukázal, že by konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie cit.: „Je však potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie tejto zásady by bolo porušené, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu jednoducho neposkytol informácie podľa článku 5 tejto smernice a jednoducho neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť, ako uvádza bod 21 tohto rozsudku, ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Ako totiž uvádza v bode 35 svojich návrhov generálny advokát, obozretný veriteľ si musí byť vedomý nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.“ (bod 27 a 28 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13).

36. Vzhľadom na vyššie uvedené súd konštatuje, že na poskytnutý úver ja potrebné nazerať ako na bezúročný a bez poplatku, jednoducho pre dojednanie úroku vo výške odporujúcej dobrým mravom a neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa žiadaného poplatku - zmluvnej pokuty, ale i preto, že žalobca hrubo porušil svoju povinnosť, skúmať s odbornou starostlivosťou bonitu žalovanej. Žalobca má tak právo na zaplatenie istiny úveru 3.000 Eur. Čiastočne úhrady boli žalovanou vykonané v sume 534,97 Eur. Na zaplatenie zostáva 2.465,03 Eur. Rovnako tak má žalobca právo na zaplatenie úroku z omeškania z tejto sumy vo výške 5%, a to počnúc dňom nasledujúcim po dni postúpenia pohľadávky žalobcovi tak, ako to žiadal, i keď v omeškaní so zaplatením bola žalovaná od 05.11.2019, kedy jej bola doručená výzva na zaplatenie právnym predchodcom žalobcu. V tejto časti súd žalovaný nárok nepovažoval ani za premlčaný a aj s ohľadom na vyššie opísané dôvody uplatnenému nároku čiastočne vyhovel. Vo zvyšku súd žalobu zamietol.

37. Záverom súd uvádza, že i keď v priebehu konania boli zistené skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nariadenie vykonania dôkazu znalcom za účelom zistenia, či žalovaná nekonala pri uzavretí spotrebiteľskej zmluvy v duševnej poruche, ktorá by ju na tento právny úkon robila neschopnou (§ 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a tak by i právny úkon uzavretia zmluvy bol absolútne neplatným, právo na zaplatenie sumy istiny titulom bezdôvodného obohatenia by bolo v prospech žalobcu zachované. K tomu istému záveru o práve na vrátenie sumy istiny súd dospel i preskúmaním spotrebiteľskej zmluvy a posúdením splnenia si povinností pri skúmaní bonity žalovanej. Do úvahy prichádzajúci dôkaz preto nevykonával.

38. Podľa § 255 odsek 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

40. Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, a to v rozsahu 28%, keď súd dal do vzájomného pomeru sumu žalobou žiadanú na zaplatenie a sumu, na zaplatenie ktorej má žalobca právo a zohľadnil i úspech žalovanej v zamietnutej časti. Súd však dospel k záveru, že sú tu také výnimočné okolnosti veci, ktoré odôvodňujú, aby súd nepriznal čiastočne úspešnému žalobcovi náhradu trov konania ani v pomernom rozsahu. Ustanovenie § 257 C.s.p. je výnimočné a má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán

konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 C.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a podobne. Výnimočná okolnosť veci, pre ktorú súd aplikoval § 257 C.s.p. bola na prvom mieste skutočnosť, že žalovaná je osobou, ktorá trpí závažným duševným ochorením, jej jediným príjmom je invalidný dôchodok. Zo sumy invalidného dôchodku mesačne uhrádza všetky svoje výdavky, býva v chránenom domove psychiatrickej nemocnice. Je nepochybné, že ide o osobu v materiálnej núdzi, ktorá si však situáciu nezapríčinila sama, ale jej životná situácia je dôsledkom ochorenia. Na mieste druhom súd musel zohľadniť špecifiká veci, a to také, že žalobca napriek tomu, že pozná ustálenú rozhodovaciu prax, žiadal žalobou na zaplatenie úrok dohodnutý v rozpore s dobrými mravmi, ako i poplatok z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a zároveň si pri poskytovaní úveru nesplnil svoju povinnosť, keď úverové zaťaženie žalovanej skúmal lustráciou v jedinom registri, ktorý výsledok aj napriek tomu nevzal do úvahy a ani napriek výzve súdu preukázal, z čoho vychádzal pri skúmaní a ustálení sumy výdavkov žalovanej (177 Eur). Žalobca, ktorý je právne zastúpený, môže mať na dojednanie o úroku a poplatku názor odlišný od súdu, ale rozhodne si musel byť pri podaní žaloby, resp. po výzve súdu a po oboznámení sa s výstupmi spojenými so skúmaním bonity žalovanej vedomý, že pri skúmaní bonity žalovanej jeho právny predchodca hrubo porušil svoju zákonnú povinnosť, čo bez ďalšieho zakladá, že úver je bez úroku a bez poplatku. Vzhľadom na osobné nezavinené pomery žalovanej a vyššie popísané okolnosti veci, nemá žalobca právo na pomernú náhradu trov konania.

41. Súd lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanej týmto rozsudkom určil v súlade s § 232 ods. 3 a 4 C.s.p. Výsluchom opatrovníka žalovanej súd zistil, že jej jediným príjmom je invalidný dôchodok v sume XXX Eur, za chránené bývanie platí mesačne sumu XX Eur a má ďalšie nevyhnutné výdavky na živobytie. Uviedol, že viac ako sumou XX Eur nebude schopná dlh splácať. Súd uznáva, že pri výške istiny a splátkach XX Eur mesačne, bude žalovaná túto sumu splácať približne X roky, má však za to, že uložením povinnosti splácať dlh v splátkach vyšších by mohlo žalovanú ohroziť na zabezpečovaní základných životných potrieb. Výhodu splátok súd kompenzoval stratou výhody splátok v prípade, ak sa žalovaná omešká so zaplatením čo i len jednej splátky. To znamená, že ak sa žalovaná omešká alebo nezaplatí predpísanú sumu k 25. dňu v mesiaci (k tomuto dňu už suma musí byť pripísaná na účet žalobcu), má žalobca právo žiadať zaplatenie celého dlhu naraz. Súd lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanej týmto rozsudkom určil v súlade s § 232 ods. 3 a 4 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Odvolaie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.